

Asia: VN/7050/2023

Luonnos valtakunnalliseksi nuorisotyön ja -politiikan ohjelmaksi (VANUPO) 2024-2027

Lausunnonantajan lausunto

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 1: Jokaiselle nuorelle polku eteenpäin

Vasemmistonuoret näkee tärkeänä noston harrastusten roolista nuorten hyvinvoinnin tukemiseksi. Suomen mallista puhuttaessa on kuitenkin otettava huomioon harrastusten alueellinen saatavuus tai sen puute. Ohjelmassa jätetään huomioimatta myös muut mahdolliset harrastamattomuuden syyt ja toimenpiteet niihin.

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 2: Monipuolista tietoa ja välineitä nuorten mielen hyvinvoinnin tukemiseen

Kohdan alussa tuodaan esiin, kuinka nuoret ovat painottaneet koulupaineiden vähentämistä keinona mielen hyvinvoinnin tukemiseksi. Tätä ei kuitenkaan huomioida toimenpiteissä millään tapaa.

Vasemmistonuoret suhtautuu kriittisesti siihen, että ohjelman painopiste on lähinnä yksilöpalveluissa. On tärkeää, että hoitoa tarvitsevat saavat kaipaamaansa apua. Nuorten mielenterveyden heikkeneminen on kuitenkin laajempi yhteiskunnallinen ongelma ja sen tulisi näkyä myös VANUPOssa. Esimerkiksi edellä mainittuihin koulupaineisiin voidaan puuttua koulutuspolitiikan keinoin.

Toimeentulon rooli mielenterveyden rakentumisessa tulisi ottaa huomioon. Toimeentuloon ja työelämään liittyvät kysymykset tulisi nähdä vahvemmin osana kokonaisyhyvinvointia. Taloudellinen ja sosiaalinen eriarvoisuus tulee nähdä osana tätä kokonaisuutta, ja myös nuorisopoliittisten toimien tähdätä sen vähentämiseen.

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 3: Nuorten hyvinvointia tuetaan osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta vahvistamalla

Vasemmistonuoret kiittää ilmastopolitiikan nostamisesta ohjelmaan. Valitettavasti toimet jäävät kuitenkin ylätasoisiksi teeman osalta, eikä kaivattua konkretiaa ole. Lisäksi on ongelmallista, että keinoksi nostetaan lähinnä nuorten osallistaminen. Usein nuoret ovat jo aktiivisia toimijoita ilmastopolitiikan saralla, ja ongelma syntyy muiden tahojen toimimattomuudesta. Muiden kuin nuorten vastuu ongelman synnyttäjänä tulee tunnistaa vahvemmin

Ohjelmasta puuttuvat antirasistiset ja antiableistiset toimenpiteet. Syrjimättömyyden ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi on keskeistä että myös nämä perspektiivit ovat osana läpi ohjelman. Vasemmistonuoret näkee myös, että oman tai perheen taloudellisen aseman vaikutukset tulisi huomioida vahvemmin ohjelmassa.

Nuorisotyön ja –toiminnan tukemisen linjaukset

Vasemmistonuoret huomauttaa, että osiassa ei huomioida järjestökenttää osana nuorisotyötä. Myös järjestöt tulee nähdä osana nuorisoalaa. Nuorisojärjestöt toimivat paikkoina toteuttaa toimintaa nuorilta nuorille sekä vahvistavat nuorten toimijuutta ja osallisuutta yhteiskunnassa.

Painopisteet nuorisoalan valtakunnallisten osaamiskeskusten valtionapukelpoisuuden hyväksymiselle

-

Suomen kansalliset tavoitteet nuorisoalan eurooppalaiselle ja kansainväliselle toiminnalle

-

Muita näkemyksiä ohjelmasta

Vasemmistonuoret kiittää mahdollisuudesta lausua Valtakunnallisesta nuorisopolitiikan ohjelmasta. Ohjelman on tarkoitus vastata nuorten ja koko yhteiskunnan kannalta tärkeisiin teemoihin mutta nykyisellään ohjelmasta puuttuu kokonaisuudessaan koherentti visio nuorisopolitiikasta sekä nuorten aseman edistämisestä. Lisäksi Vasemmistonuoret on huolissaan siitä, että VANUPO korvaisi hallituksen toimenpideohjelman nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja mielenterveyden tukemiseksi, sillä nykyisellään ohjelmasta puuttuvat selkeät toimet tätä varten.

Ohjelman tulisi kattaa selkeästi kaikki nuorisolain piiriin laskettavat henkilöt, ja siksi Vasemmistonuoret näkee ongelmallisena painotuksen vain 25-vuotiaisiin asti. Lisäksi toimet korkeakoulussa olevien nuorten kohdalla uupuvat pitkälti. Nuorisopolitiikan ohjelmassa tulisi huomioida nuorten tarpeet myös toiselta asteelta valmistumisen jälkeen.

Vasemmistonuoret ry